

2.6.2025

VN/10903/2025-OM-
12

Kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin ohjausryhmän asettaminen

Oikeusministeriö on tänään päättänyt asettaa myöhemmin käynnistyvälle kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessille ohjausryhmän toimimaan keskustelufoorumina valtion sekä kuurojen ja viittomakielisten yhteisöjen välillä sekä suuntaamaan ja tukemaan prosessin sihteeristön työtä. Ohjausryhmä koostuu valtion sekä kuurojen ja viittomakielisten yhteisöjen edustajista.

Kokoonpano

Ohjausryhmään kuuluvat suostumuksensa mukaisesti

Puheenjohtaja:

Oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari Tiina Astola

Jäsenet:

Yksikönpäällikkö Yrsa Nyman, oikeusministeriö, demokratia- ja julkisoikeusosasto; varalla erityisasiantuntija Panu Artemjeff
Neuvotteleva virkamies Laila Vihersaari-Johnston, valtioneuvoston kanslia; varalla hallituspolitiikkayksikön päällikkö, neuvotteleva virkamies Taina Kulmala
Erityisasiantuntija Tea Hoffrén, sosiaali- ja terveysministeriö; varalla sosiaalineuvos Juha Luomala
Opetusneuvos Tarja Kahiluoto, opetus- ja kulttuuriministeriö
Toiminnanjohtaja Markku Jokinen, Kuurojen Liitto ry; varalla Laura Pajunen
Milla Pitkänen, Kuurojen Liitto ry; varalla sama kuin edellä
Toiminnanjohtaja Magdalena Kintopf-Huuhka, Finlandssvenska teckenspråkiga rf; varalla varapuheenjohtaja Robin Hänninen
Toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen, Suomen Kuurosokeat ry; varalla järjestöpäällikkö Taru Kaaja
Hallituksen varapuheenjohtaja Aarne Pirkola, Suomen Kuurosokeat ry, varalla sama kuin edellä
Brita Peura, Suomen kuurojen historiaseura ry – Finlands dövhistoriska sällskap rf; varalla Håkan Westerholm
Taina Sänkiniemi, Coda-yhdistys ry; varalla Tuire Laakkio

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Sihteeri:

Lainsäädäntöneuvos Johanna Hautakorpi, oikeusministeriö, demokratia- ja julkisoikeusosasto

Ohjausryhmä valitsee itselleen varapuheenjohtajan kuurojen ja viittomakielisten yhteisöjä edustavien ohjausryhmän jäsenten keskuudesta.

Ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet on nimetty ministeriöiden ja yhteisöjen esitysten perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei esittänyt varajäsentä.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Tästä syystä ohjausryhmän jäseneksi ja varajäseneksi pyydettiin nimeämään sekä nais- että miesehdokas, ja jos se ei ollut mahdollista, perustelemaan asia. Kaikilla toimijoilla ei ollut esittää sekä mies- että naisehdokasta, jolla olisi tarvittavaa asiantuntemusta ohjausryhmän tehtäväalueesta. Ohjausryhmän kokoonpano ei näistä syistä täysin vastaa tasa-arvolain 4 a §:n vaatimusta.

Toimikausi

2.6.2025 – 31.12.2027

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitus käynnistää valtiollisen totuus- ja sovintoprosessin kuurojen ja viittomakielisten yhteisön kanssa. Prosessin tavoitteena on

- tunnistaa ja dokumentoida kuuroihin ja viittomakielisiin kohdistuneet oikeudenloukkaukset ja syrjintä menneisyyden ja nykypäivän osalta;
- muodostaa kokonaiskuva kuuroja ja viittomakielisiä syrjineistä ja syrjivistä rakenteista;
- ehdottaa lyhyemmän ja pidemmän aikavälin muutoksia, joiden tavoitteena on parantaa kuurojen ja viittomakielisten yhteiskunnallista asemaa ja varmistaa, että heihin ei jatkossa kohdistu vääryyksiä;
- lisätä viittomakielisen kulttuurin ja viittomakielten tuntemusta sekä tietoisuutta tapahtuneista vääryyksistä niin viranomaisen kuin suuren yleisönkin keskuudessa sekä
- tehdä ehdotuksia, joilla luodaan pohjaa sovinnolle Suomen valtion ja yhteisöiden välillä.

Prosessin valmistelu alkoi edellisellä hallituskaudella, jolloin prosessin valmistelusta vastasi valtioneuvoston kanslia. Vuoden 2023 lopusta alkaen totuus- ja sovintoprosessin jatkovalmistelusta on vastannut oikeusministeriö. Ministeriö rekrytoi keväällä 2025 prosessin sihteeristön, jolla tulee olemaan päävastuu prosessin läpiviemisestä. Sihteeristö aloittaa työssään syksyllä 2025. Prosessin kestoksi on määritelty kaksi vuotta siitä, kun sihteeristö on aloittanut työnsä.

Tehtävät

Ohjausryhmän tehtävänä on tukea ja suunnata prosessin läpiviennistä vastaavan sihteeristön työtä. Ohjausryhmä käy avointa ja luottamuksellista keskustelua valtion ja yhteisöiden välillä sekä ylläpitää yhteistyön edellytyksiä.

Kustannukset ja rahoitus

Ohjausryhmän kokoukseen osallistuvalla voidaan suorittaa matkustamiskustannusten korvausta noudattaen soveltuvin osin valtion matkustussääntöä ja sen soveltamisesta annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Ohjausryhmän menot maksetaan kuurojen totuus- ja sovintoprosessi -momentilta (25.01.27). Toimintayksikkö on 1500131003 DJO/IYY.

Kansliapäällikkö Antti Leinonen

Hallitusneuvos Satu-Maaria Natunen

Jakelu Ohjausryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteeri

Tiedoksi Kuurojen Liitto ry
Finlandssvenska teckenspråkiga rf
Suomen Kuurosokeat ry
Suomen kuurojen historiaseura ry – Finlands dövhistoriska sällskap rf
Coda-yhdistys ry
Valtioneuvoston kanslia
Sosiaali- ja terveysministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tillsättande av en styrgrupp för sannings- och försoningsprocessen för döva och teckenspråkiga

Justitieministeriet har i dag beslutat att tillsätta en styrgrupp för den sannings- och försoningsprocess för döva och teckenspråkiga som kommer att inledas. Syftet med styrgruppen är att den ska fungera som ett diskussionsforum mellan staten och gemenskapen av döva och teckenspråkiga samt att styra och stödja sekretariatets arbete i processen. Styrgruppen består av företrädare för staten och för gemenskapen av döva och teckenspråkiga.

Sammansättning

Till styrgruppen hör med sitt samtycke

Ordförande:

Tiina Astola, juris licentiat, vicehäradshövding

Medlemmar:

Yrsa Nyman, enhetschef, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt; suppleant Panu Artemjeff, specialsakkunnig

Laila Viheraari-Johnston, konsultativ tjänsteman, statsrådets kansli; suppleant Taina Kulmala, konsultativ tjänsteman, chef för enheten för regeringspolitik

Tea Hoffrén, specialsakkunnig, social- och hälsovårdsministeriet; suppleant Juha Luomala, socialråd

Tarja Kahiluoto, undervisningsråd, undervisnings- och kulturministeriet

Markku Jokinen, verksamhetsledare, Finlands Dövas Förbund rf; suppleant Laura Pajunen

Milla Pitkänen, Finlands Dövas Förbund rf; suppleant samma som ovan

Magdalena Kintopf-Huuhka, verksamhetsledare, Finlandssvenska teckenspråkiga rf; suppleant Robin Hänninen, vice ordförande

Risto Hoikkanen, verksamhetsledare, Föreningen Finlands Dövblinda rf; suppleant Taru Kaaja, organisationschef

Aarne Pirkola, vice styrelseordförande, Föreningen Finlands Dövblinda rf; suppleant samma som ovan

Brita Peura, Suomen kuurojen historiaseura ry – Finlands dövhistoriska sällskap rf; suppleant Håkan Westerholm

Taina Sänkiniemi, CODA-yhdistys ry; suppleant Tuire Laakkio

Sekreterare:

Johanna Hautakorpi, lagstiftningsråd, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

Styrgruppen väljer en vice ordförande bland de styrgruppsmedlemmar som företräder gemenskaperna av döva och teckenspråkiga.

Styrgruppens medlemmar och suppleanter har utsetts efter förslag från ministerierna och gemenskaperna. Undervisnings- och kulturministeriet föreslog ingen suppleant.

Enligt 4 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera i statliga kommittéer, delegationer och andra motsvarande statliga organ, om inte något annat följer av särskilda skäl. Av denna anledning bad vi utnämna både kvinnliga och manliga kandidater för styrgruppen, och om det inte var möjligt, att motivera detta. Alla aktörer hade inte möjlighet att föreslå både en manlig och en kvinnlig kandidat med behövlig sakkunskap om styrgruppens uppgiftsområde. Av dessa skäl uppfyller styrgruppens sammansättning inte helt kravet i 4 a § i jämställdhetslagen.

Mandattid

2.6.2025–31.12.2027

Bakgrund

Statsminister Petteri Orpos regering inleder en sannings- och försoningsprocess för döva och teckenspråkiga personer tillsammans med gemenskapen av döva och teckenspråkiga personer. Syftet med processen är att

- identifiera och dokumentera rättskränkningar och diskriminering av döva och teckenspråkiga personer i det förflutna och i dag,
- skapa en helhetsbild av de strukturer som har utsatt och fortsätter att utsätta döva och teckenspråkiga för diskriminering,
- föreslå sådana ändringar på kort och lång sikt som syftar till att förbättra döva och teckenspråkiga personers ställning i samhället och säkerställa att de inte utsätts för oförrätter i framtiden,
- öka kännedomen om den teckenspråkiga kulturen och teckenspråken samt öka medvetenheten om de oförrätter som skett såväl hos myndigheterna som bland allmänheten samt
- lägga fram förslag som skapar en grund för försoning mellan finska staten och gemenskaperna.

Beredningen av processen inleddes under den föregående regeringsperioden. Då hade statsrådets kansli ansvaret för beredningen. Sedan slutet av 2023 har justitieministeriet svarat för den fortsatta beredningen av sannings- och försoningsprocessen. Våren 2025 rekryterar ministeriet ett sekretariat som kommer att ha huvudansvaret för att genomföra processen. Sekretariatet inleder sitt arbete hösten 2025. Processens längd har fastställts till två år från det att sekretariatet har inlett sitt arbete.

Uppgifter

Styrgruppen har till uppgift att stödja och styra arbetet i sekretariatet, som ansvarar för genomförandet av processen. Styrgruppen för en öppen och förtroendefull diskussion mellan staten och gemenskaperna och upprätthåller förutsättningarna för samarbetet.

Kostnader och finansiering

För personer som deltar i styrgruppens möte kan betalas färdkostnadsersättning med iakttagande i tillämpliga delar av statens resereglemente och de föreskrifter och anvisningar som utfärdats om tillämpningen av det.

Styrgruppens utgifter betalas under momentet Sannings- och försoningsprocessen för döva (25.01.27). Verksamhetsenhet:1500131003 DJO/IYY.

Kanslichef

Antti Leinonen

Regeringsråd

Satu-Maaria Natunen

Sändlista Styrgruppens ordförande, medlemmar och sekreterare

För kännedom

Finlands Dövas Förbund rf
Finlandssvenska teckenspråkiga rf
Föreningen Finlands Dövblinda rf
Suomen kuurojen historiaseura ry – Finlands dövhistoriska sällskap rf
CODA-yhdistys ry
Statsrådets kansli
Social- och hälsovårdsministeriet
Undervisnings- och kulturministeriet

VN/10903/2025-OM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: